

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-3-11 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 12-41/1175-386
Karar Tarihi : 09.08.2012

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Prof. Dr. Metin TOPRAK, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ,
Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Dr. Murat ÇETİNKAYA,
Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER: Evrim Özgül KAZAK, Erdem AKTEKİN

C. BAŞVURUDA

BULUNAN :- Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA YAPILAN:

- Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar İstihsal Endüstrisi A.Ş.
Fuat Paşa Sokak, No:26, 34880 Soğanlık/Kartal/İstanbul

- Linde Gaz A.Ş.
Gebze Organize Sanayi Bölgesi PK.80 41480 Gebze/Kocaeli

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar İstihsal Endüstrisi A.Ş. ve Linde Gaz A.Ş.'nin birlikte hareket ederek Bursa ilinde yapılan medikal gaz ihalelerinde fiyatları yükselttikleri iddiası.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle; Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar İstihsal Endüstrisi A.Ş. (Habaş) ile Linde Gaz A.Ş. (Linde)'nin birlikte hareket ederek Bursa ilinde yapılan medikal gaz ihalelerinde fiyatları yükselttikleri; bu nedenle Bursa ilindeki hastanelerin yüksek fiyatlardan medikal gaz almak durumunda bırakıldığı iddia edilmiştir.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 17.01.2012 tarih ve 465 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 10.02.2012 tarih ve 2012-3-11/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu'nun görüşülmesi sonucunda önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.
- (4) İlgili karar uyarınca düzenlenen 01.08.2012 tarih ve 2012-3-011/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (5) **H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle; dosya konusu iddialara ilişkin olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığı ve şikâyetin reddinin gerektiği sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Hakkında İnceleme Yapılan Taraflar

I.1.1. Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar İstihsal Endüstrisi A.Ş.(Habaş)

- (6) 1956 yılından itibaren medikal gazların yanı sıra sanayi gazları, demir-çelik, doğal gaz ve elektrik alanlarında faaliyetleri bulunmaktadır.

- (7) Teşebbüs cirosunun büyük bir kısmını, demir-çelik sektöründe yürüttüğü faaliyetlerden elde etmekte, medikal gaz pazarında elde ettiği ciro toplam cirosunun (.....) oluşturmaktadır.
- (8) Biri Bursa'da olmak üzere toplam dokuz medikal tüp dolum tesisine sahip Habaş'ın, ayrıca sıvı oksijen, azot ve argon üretimi yapan Kocaeli, Bilecik ve Aliağa'da kurulu üç hava ayrıştırma tesisi bulunmaktadır.

I.1.2. Linde Gaz A.Ş.(Linde)

- (9) Linde, Linde Group'a bağlı yabancı sermayeli bir teşebbüstür. Linde Group 2006 yılında Karbogaz A.Ş., 2007 yılında ise Koç Topluluğu'na ait Birleşik Oksijen Sanayii A.Ş. hisselerinin satın alınması yoluyla Türkiye pazarındaki faaliyetlerine başlamıştır. 8 Ocak 2008 yılı itibarıyla bu iki şirket Linde çatısı altında birleştirilmiştir.
- (10) Merkezi Gebze'de bulunan şirketin Gebze ve Orhangazi'de kurulu iki hava ayrıştırma ve sıvı ürün dağıtım merkezi ile Adana, Ankara, Bursa, Gebze, İzmir ve Silivri'de kurulu altı tüp dolum, depolama ve dağıtım tesisi bulunmaktadır. Orhangazi tesisi 2012 yılı Ocak ayında medikal gaz üretim izni almıştır. Medikal gaz faaliyetleri şirket cirosunda yaklaşık (.....)'lük bir paya sahiptir. (.....).

I.2. İlgili Pazar

I.2.1. İlgili Ürün Pazarı

- (11) Hakkında inceleme yapılan teşebbüsler, medikal gazların üretimi ve satışı faaliyetlerinin yanı sıra endüstriyel gazların ve özel gazların üretimi ve satışı ile iştigal etmektedirler.
- (12) Önaraştırma kapsamında incelenen husus Bursa ilindeki hastanelerin gerçekleştirmiş oldukları medikal gaz ihalelerine ilişkindir. Sağlık kuruluşlarına tedarik edilen medikal gazlar [oksijen ve azot protoksit (narkoz)], doğrudan solunum yoluyla hastaya verilmek suretiyle tedavide kullanıldığından, Sağlık Bakanlığı Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu'nca ilaç statüsünde değerlendirilmiştir. Bu nedenle medikal gazların üretim, dolum, depolama ve dağıtım faaliyetleri Sağlık Bakanlığı tarafından ruhsatlandırılan beşeri tıbbi ürünler kapsamına dahildir. Bu kapsamda, ilgili kurul kararlarında¹ da değerlendirildiği üzere medikal gazların diğer sanayi ve özel gazlarla arasında ikame edilebilirliğinin bulunmadığı sonucuna varılmıştır.
- (13) Medikal gazlar üreticiler tarafından dökme (sıvı) olarak veya tüp içerisinde hastanelere sunulabilmektedir. Dökme medikal gaz satışları, gaz ihtiyacı fazla olan ve süreklilik arz eden müşterilere sıvı halde yapılan gaz satışlarını kapsamaktadır. Bu yöntemde müşterinin faaliyet gösterdiği yere kurulan ve mülkiyeti genellikle endüstriyel gaz üreticisine ait olan gaz stok tanklarına, tankerler yoluyla gaz tedarik edilmektedir. Tüplü medikal gaz satışı ise gazın basınçlı tüpler aracılığıyla gaz formunda tedarik edilmesidir. Tüplü gaz satışı, tüketicinin gaz kullanımının az olduğunda veya alt yapısı ihtiyaç duyduğu tüm lokasyonlarda sıvı gaz kullanımına imkan vermiyor ise tercih edilmektedir. Tüplü gaz satışı, tüplerin tedarikçinin üretim tesisinde doldurulması suretiyle doğrudan üretim tesisinden gerçekleştirilebileceği gibi, gazların sıvı halde tankerlerle taşındığı tüp dolum tesislerinden de gerçekleştirilebilmektedir.

¹ 11.11.2010 tarih, 10-72/1503-572 sayılı ve 6.7.2006 tarih 06-47/647-181 sayılı Kurul kararları

- (14) Bu kapsamda ilgili ürün pazarının her bir medikal gaz özelinde ve tüketime sunulmuş şekli (sıvı/tüplü) dikkate alınarak alt pazarlara ayrılması mümkündür. Ancak bu tip bir alt pazar ayrımı yapılması dosya özelinde yapılacak değerlendirmeyi etkilemeyeceğinden, ilgili ürün pazarı genel olarak “medikal gazlar pazarı” olarak tanımlanmıştır.

1.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (15) Öneri kapsamında Bursa ilinde yerleşik hastanelerin medikal gaz alım ihaleleri değerlendirildiğinden ilgili coğrafi pazar inceleme yapılan il ile sınırlı olmak üzere “Bursa” olarak belirlenmiştir.

1.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

1.3.1. Yapılan Tespitler

- (16) Öneri kapsamında 05.07.2012 tarihinde Habaş Bursa Bölge Müdürlüğü, Linde Bursa Bölge Müdürlüğü ve Linde genel merkezinde raportörlerce yapılan yerinde incelemelerde iki teşebbüsün Bursa ilindeki hastane ihalelerine yönelik bir anlaşma içerisinde bulunduğu işaret edecek herhangi bir bilgi veya belgeye ulaşılamamıştır.
- (17) Öneri kapsamında ayrıca, Bursa ilinde gerçekleştirilmiş ihalelerde, rekabetin kısıtlandığı ihalelerde görünen hususların var olup olmadığının değerlendirilmesi amacıyla kamu hastanelerinin medikal gaz alımlarının hacim olarak yaklaşık %80’ini gerçekleştiren 10 hastaneden, 2007’den günümüze gerçekleştirdikleri medikal gaz alım ihalelerine ilişkin talep edilen bilgilere istinaden gelen cevabi verilere aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 1 – İnegöl Devlet Hastanesi İhale Sonuçları²

Alınan Malzeme	İhale Tarihi	Teklif Veren Firmalar ve Teklifleri (TL)				Yaklaşık Maliyet
		Orsez	Berkgaz	İpekgaz	Habaş	
Oksijen tüpü (6,4 m ³)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)		(.....)
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)		(.....)
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)		(.....)
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)		(.....)
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)		(.....)
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Oksijen tüpü (10,7 m ³)	(.....)	(.....)	(.....)			(.....)
	(.....)	(.....)	(.....)			(.....)
	(.....)	(.....)	(.....)			(.....)
	(.....)	(.....)	(.....)			(.....)
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)		(.....)
	(.....)	(.....)	(.....)		(.....)	(.....)
	(.....)	(.....)	(.....)		(.....)	(.....)
Azot Protoksit (25 kg)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

² Tablolarda ihaleyi kazanan teklif koyu renk ile belirtilmiştir.

Tablo 2 – Bursa Şevket Yılmaz Eğitim ve Araştırma Hastanesi İhale Sonuçları

Alınan Malzeme	İhale Tarihi	Teklif Veren Firmalar ve Teklifleri (TL)			Yaklaşık Maliyet
		Habaş	Linde	İpektaş	
Sıvı oksijen	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
Azot Protoksit	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)

Tablo 3 – Bursa Yüksek İhtisas Eğitim ve Araştırma Hastanesi İhale Sonuçları

Alınan Malzeme	İhale Tarihi	Teklif Veren Firmalar ve Teklifleri (TL)		Yaklaşık Maliyet
		Habaş	Linde	
Saf Oksijen	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)
Sıvı Oksijen	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)
Azot Protoksit	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)

Tablo 4 – Türkan Akyol Göğüs Hastalıkları Hastanesi İhale Sonuçları

Alınan Malzeme	İhale Tarihi	Teklif Veren Firmalar ve Teklifleri (TL)				Yaklaşık Maliyet
		Habaş	Orsez	Linde	İpektaş	
Oksijen Gazı	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)

Tablo 5 – Ali Osman Sönmez Onkoloji Hastanesi İhale Sonuçları

Alınan Malzeme	İhale Tarihi	Teklif Veren Firmalar ve Teklifleri (TL)		Yaklaşık Maliyet
		Habaş	Orsez	
Oksijen Gazı	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)

	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)		(....)
Azot Protoksit	(....)	(....)		(....)
	(....)	(....)		(....)
	(....)	(....)		(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)		(....)

Tablo 6 – Bursa Dörtçelik Çocuk Hastalıkları Hastanesi İhale Sonuçları

Alınan Malzeme	İhale Tarihi	Teklif Veren Firmalar ve Teklifleri (TL)						Yaklaşık Maliyet
		Habaş	Orsez	Messer	Yüzbaşı Sınai Gazlar	İpekgaz	Linde	
Oksijen Gazı	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)		(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)		(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)		(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)		(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)		(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)		(....)	(....)
Azot Protoksit	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
Sıvı Oksijen	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)

Tablo 7 – Bursa Çekirge Devlet Hastanesi İhale Sonuçları

Alınan Malzeme	İhale Tarihi	Teklif Veren Firmalar ve Teklifleri (TL)				Yaklaşık Maliyet
		Habaş	Orsez	İpekgaz	Linde	
Oksijen Gazı	(....)	(....)				(....)
	(....)	(....)				(....)
	(....)	(....)	(....)			(....)
	(....)	(....)	(....)			(....)
	(....)		(....)	(....)		(....)
	(....)		(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)		(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)			(....)
	(....)	(....)				(....)
Azot Protoksit	(....)	(....)				(....)
	(....)		(....)	(....)		(....)
	(....)		(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)		(....)
	(....)	(....)	(....)			(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)

Tablo 8 – Zübeydehanım Doğumevi İhale Sonuçları

Alınan Malzeme	İhale Tarihi	Teklif Veren Firmalar ve Teklifleri (TL)	Yaklaşık
----------------	--------------	--	----------

		Habaş	Orsez	Berkgaz	Maliyet
Oksijen Gazı	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
Azot Protoksit	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)

Tablo 9 – Bursa Devlet Hastanesi İhale Sonuçları

Alınan Malzeme	İhale Tarihi	Teklif Veren Firmalar ve Teklifleri (TL)						Yaklaşık Maliyet
		Birleşik Oksijen Gaz Sanayi	Habaş	Cmy Gaz Ürünleri	Linde	Renota	İpekgaz	
Sıvı Oksijen	(....)	(....)	(....)					
	(....)		(....)	(....)				(....)
	(....)		(....)	(....)				(....)
	(....)			(....)	(....)	(....)		
	(....)			(....)			(....)	
	(....)		(....)		(....)			
	(....)		(....)					(....)
Oksijen Gazı	(....)	(....)	(....)					
	(....)		(....)	(....)				(....)
	(....)		(....)	(....)				(....)
	(....)			(....)		(....)		
	(....)			(....)			(....)	
	(....)		(....)		(....)			
Azot Protoksit	(....)	(....)	(....)					
	(....)		(....)	(....)				(....)
	(....)		(....)	(....)				(....)
	(....)			(....)	(....)	(....)		(....)
	(....)			(....)			(....)	
	(....)		(....)		(....)			
	(....)		(....)					(....)

Tablo 10 – Karacabey Devlet Hastanesi İhale Sonuçları

Alınan Malzeme	İhale Tarihi	Teklif Veren Firmalar ve Teklifleri (TL)			Yaklaşık Maliyet
		Orsez	İpekgaz	Habaş	
Oksijen gazı	(....)	(....)			(....)
	(....)	(....)			(....)
	(....)	(....)			(....)
	(....)	(....)			(....)
	(....)	(....)	(....)		(....)
	(....)	(....)		(....)	(....)
Azot protoksit	(....)	(....)			(....)
	(....)	(....)			(....)
	(....)	(....)			(....)
	(....)	(....)			(....)

	(.....)	(.....)	(.....)		(.....)
	(.....)	(.....)		(.....)	(.....)

I.3.2. Değerlendirme

- (18) Son beş yılda gerçekleştirilen ihaleler ele alındığında iki teşebbüs arasında fiyat tespiti ya da müşteri paylaşımını amaçlayan bir anlaşmanın izlerini görmek mümkün olmamıştır.
- (19) İhalelere ilişkin tablolar incelendiğinde hemen hemen tüm ihalelerde birden fazla teklif olması durumunda fiyatların genel olarak belirgin düşüşler gösterdiği görülmektedir.
- (20) Habaş ve Linde'nin birlikte katıldıkları ihalelerde de benzer bir durumdan bahsetmek mümkündür. Örneğin Bursa Şevket Yılmaz Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin Aralık 2009 yılında sıvı oksijen ve azot protoksit alım fiyatları (.....) ve (.....) iken, Linde ve Habaş'ın katıldığı takip eden ilk ihalede fiyatlar (.....) ve (.....) seviyelerine gerilemiştir. 2012 yılında hastanenin alım fiyatları bir miktar daha düşerek (.....) ve (.....) olarak gerçekleşmiştir.
- (21) Bursa Çekirge Devlet hastanesinin 2012 azot protoksit gazı ihalesi de iki firmanın bir arada katıldığı bir başka ihaledir. 2011 yılında (.....) olan ihale bedeli, Habaş ve Linde'nin bir arada katıldığı 2012 yılı ihalesinde (.....) gerilemiştir. Linde ihale evraklarında eksiklikler olması nedeniyle bu ihalenin dışına çıkarılmıştır.
- (22) Bursa Devlet Hastanesinin ihalelerinde ise fiyatların 2010 yılından sonra düştüğü görülmektedir. Habaş ve Linde'nin katıldığı 2010 yılında gerçekleştirdiği ihalede ise fiyatlar bir miktar artsa da 2009 yılı seviyesinin altında kalmaya devam etmiştir. 2010 yılının sonlarındaki ihalede Habaş ve Linde'nin fiyatları (.....) ve (.....) olarak gerçekleşmiştir. Bir sonraki yıl Linde'nin katılmadığı ihalede fiyatlar sıvı oksijen ve azot protoksit'de (.....) ve (.....)'ye çıksa da belirtildiği üzere yine 2009 yılı tutarlarının altında seyretmeye devam etmiştir.
- (23) Bursa ilinde gerçekleşmiş medikal gaz ihalelerine ilişkin yukarıdaki bilgiler değerlendirildiğinde anılan teşebbüsler arasında rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşmanın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

- (24) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.